

مبانی نظری ترجمه

(أصول الترجمة النظرية)

(Theoretical Bases of Translation)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

بررسی مسائل نظری ترجمه به منظور استفاده از آنها در ترجمه و نقد.

رئوس مطالب :

1. پیشینه ترجمه با تکیه بر ترجمه از فارسی به عربی و بالعکس
2. زبانشناسی نظری و ترجمه:
- الف) جایگاه مبانی نظری ترجمه در دانش زبانی
- ب) تفاوتهای زبان شناسی جدید و کلاسیک و تأثیر آن بر مطالعات ترجمه
3. تعریف ترجمه (مروری بر تعاریف کلاسیک و جدید)
4. فهم متن:
- الف) بررسی انواع متن
- ب) فرایند فهم متن از معنی شناسی واژگانی تا معنی شناسی انطباقی و نظریات تأویل متن (هرمنوتیک)
- ج) ترجمه و فرهنگ
5. نسبیّت زبانی در ترجمه (رده شناسی زبان مبدأ و مقصد ، ترجمه ناپذیری)
6. واحد ترجمه
7. روش های ترجمه

8. انواع ترجمه

9. مراحل ترجمه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی :

- مظفر الدین حکیم، ا. (1989). علم الترجمة النظرية. دمشق: دار طلاس.
- موان، ج. (1994). المسائل النظرية في الترجمة. ترجمه: لطیف زیتونی. بیروت: دار المنتخب العربی.
- نیومارک، پ. (2006). الجامع فی الترجمة. ترجمه: حسن غزاله. بیروت: دار و مكتبة الهلال.

منابع فرعی:

- حسن یوسف، م. (1997). کیف تترجم. الكويت. <http://said.net/Doat/hasan/index.htm>
- ساعدی لطفی پور، ک. (1371). درآمدی به اصول و روش ترجمه. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- صفوی، ک. (1386). هفت گفتار در باره ترجمه. (چ8) تهران: مرکز نشر. کتاب ماد.

واژه شناسی و معادل گزینی

(علم المصطلحات و اختیار المرادف)

(Terminology & Translation Equivalence)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی- تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

مهارت افزایشی برای شناخت واژگان زبان مبدأ و مقصد و گزینش معادل های مناسب.

رئوس مطالب:

1. جایگاه واژه گزینی

الف) واژه گزینی در زبان اول با تکیه بر واژه سازی (مواجهه با واژگان خارجی، اصلاح زبان، برنامه ریزی زبان و جامعه شناسی زبان، فرهنگستان های زبان، اصول و ضوابط واژه گزینی در فرهنگستان ها)
ب) واژه گزینی میان زبانی با تکیه بر برابریابی واژگانی (ترجمه و واژه گزینی، اصول معادل یابی : یکنواختی، مقبولیت سیاقی...)

ج) انواع دیگر واژه گزینی (رسمی و مردمی، علمی و عامیانه، فردی و گروهی، متمرکز و غیر متمرکز و...)

2. راه های گسترش زبان (ترکیب و اشتقاق، نقل و مجاز، قرض و اقتباس و...)

3. واژه شناسی (تقسیم کلمه در عربی و فارسی، بسیط و مرکب - جامد و مشتق)

4. ساخت واژه و انواع وند ها (انواع زبان از نظر ساخت واژه، واج، تکواژ، واژه و واژک، وند و پایه، واژه بست، ادات، ریشه فعلی، هیأت اشتقاقی، وزن، حروف زائد، ابواب مزید، جعل، نحت، تعریب و تفریس)

5. معنی واژه (حقیقت و مجاز، انواع معنی ارجاعی، تجربی، همایشی و تقابلی)

6. برابر یابی اسم (جامد و مشتق، ملحق به آن دو و انواع آنها: مصدر و اسم مصدر، اسم فاعل، اسم مفعول، صیغه مبالغه، صفت مشبیه، افعال تفضیل، اسم زمان و مکان، اسم آلت، منسوب، مصغر، مفرد و مثنی و جمع، معرفه و نکره، مذکر و مؤنث)

7. برابر یابی فعل (انواع فعل در فارسی و عربی، ساده و مرکب، لازم و متعدی، ماضی و مضارع و...)

8. برابر یابی اصوات (اسم فعل، کنایات، نام آواها، اصوات، شبه صوت)

9. برابر یابی حروف و ادوات (اضافه، ربط، عطف)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید: -

منابع اصلی:

- فرشید ورد، خ. (1380). لغت سازی و وضع و ترجمه اصطلاحات علمی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری.
- کلباسی، ا. (1371). ساخت اشتقاقی واژه در فارسی امروز. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

منابع فرعی:

- فرهنگستان زبان و ادب فارسی. (1376). اصول و ضوابط واژه گزینی همراه شرح. توضیحات. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

زبانشناسی کاربردی و ترجمه

(علم اللغة التطبيقی و الترجمة)

(Comparative Philology & Translation)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس :

به کارگیری اصول و مبانی زبانشناسی نظری در فرایند ترجمه به عنوان یکی از دو شاخه اصلی زبانشناسی کاربردی.

رئوس مطالب :

1. مروری بر مبانی زبانشناسی عمومی و مکاتب زبانشناسی نظری
  2. زبانشناسی کاربردی و دو شاخه اصلی آن : آموزش زبان و ترجمه
  3. لایه های چهار گانه زبان و نحوه انتقال آنها از زبان مبدأ به زبان مقصد در قالب ارائه نمونه های عملی
- الف) لایه صوتی (Phonetics) (آواشناسی - واج شناسی)
مقایسه صامت ها، مصوت ها، درنگ، نواخت و تکیه در فارسی و عربی با تأکید بر نقش آنها در تغییر معنای سخن
- ب) لایه صرفی (Morphology) (واژه شناسی)
صرف مقارن و صرف تقابلی - مقابله واژه سازی اشتقاقی در عربی به عنوان یک زبان سامی و واژه سازی تجمیعی در فارسی به عنوان یک زبان هند و اروپایی و بررسی نکات قوت و ضعف هر یک از آنها، جامدات و مشتقات در فارسی و عربی - کلمات مرکب در فارسی و مرادفات آنها در عربی - انواع واژه سازی در زبان مقصد : وام واژه ها و گرتة برداری و نقل به معنی

ج) لایه نحوی (Syntax)

روابط همنشینی و تأثیر آنها در ترجمه واژگان

د) لایه معنایی:

لایه قاموسی (Lexicography) - بررسی انواع لغتنامه های دو زبانه فارسی و عربی

لایه معنی شناسی (Semantics) - بررسی چند معنایی و مشترک های لفظی و معنوی

لایه زیباشناسی (Rhetorics)

سبک شناسی (Stylistics)

4. تحلیل کلام

الف) نحو متن

ب) بافت و سیاق و تأثیر آنها در دریافت کلام

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر		آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید: -

منابع اصلی:

- البدرای، ز. (2008م). علم اللغة التطبيقی فی محال التقابلی. بیروت: دار الآفاق العربیة.
- الراجحی، ع. (2004م). علم اللغة التطبيقی و تعلیم العربیة. بیروت: دار النهضة العربیة.
- یارمحمدی، ل. (1372). شانزده مقاله در زبانشناسی کاربردی و ترجمه. شیراز: دانشگاه شیراز

منابع فرعی:

- مرادیان، م. (1382). زبانشناسی کاربردی. تهران: نشر انفال
- یعقوبی، ح. (1383). زبان، ترجمه و ارتباط فرهنگ ها. تهران: نشر مرکز.

دستور تطبیقی

(النحو المقارن)

(Comparative Grammar)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس :

بررسی تطبیقی دستور زبان عربی و فارسی در سطح عالی به منظور زمینه سازی جهت نظریه پردازی و کسب مهارت در آموزش زبان عربی به فارسی زبانان و بالعکس، ترجمه عربی به فارسی و بالعکس و سبک شناسی زبان فارسی و اثر پذیری آن از زبان عربی.

رئوس مطالب :

1. مباحث مقدماتی (حروف الفبا یا حروف المبانی، حرکات و علائم، تغییرات حروف و حرکات، تقسیم کلمه، اعراب و بناء)
2. مباحث صرفی و نحوی اسم (تعریف و انواع اسم، معرفه و نکره، مفرد و جمع، مذکر و مؤنث، ذات و معنی، عام و خاص، ضمائر، موصول، شرط و استفهام، ساده و مرکب، جامد و مشتق، مصدر و اسم مصدر، صفت فاعلی، صفت مفعولی، صفت نسبی، صفت عالی و تفضیلی، صفت شمارشی و عدد، کنایات و مبهمات، اضافه و انواع آن، ندا، قید و انواع آن، فاعل و نائب فاعل و ...)
3. مباحث صرفی و نحوی فعل (تعریف و انواع فعل، تصریف، وجه و اعراب فعل، فعل و زمان آن، تام و ناقص، افعال کمکی، مرکب و مزید، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، با قاعده و بی قاعده، اسم فعل و ...)
4. مباحث حرف (حروف اضافه و جر، حروف ربط و ...)
5. مباحث جمله و شبه جمله (انواع جمله، شبه جمله و متمم و ...)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- خیام پور، ع. (1386). دستور زبان فارسی. تبریز: ستوده.
- طبیبیان، ح. (1387). برابر های دستوری در عربی و فارسی. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

منابع فرعی:

- حلمی، ا.ک. (1993) مقارنه بین النحو العربی و النحو الفارسی. الکویت: ذات السلاسل.
- زرکوب، م. (1388). روش نوین فن ترجمه. اصفهان: مانی.

ترجمه متون مطبوعاتی (فارسی به عربی)

ترجمة نصوص من الصحف و الجرائد (من الفارسیة الى العربیة)
(Translating Journalistic Texts "Persian - Arabic")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در ترجمه متون مطبوعاتی تخصصی از فارسی به عربی و به کارگیری اصطلاحات ویژه این نوع متون.

رئوس مطالب:

1. متون سیاسی مانند اخبار و تحلیل خبر و ....
2. متون اجتماعی مانند مسائل خانواده و آسیب های اجتماعی و ...
3. متون فرهنگی مانند آداب و رسوم، آیین های ملی مذهبی، تحلیل ها و اندیشه های دینی و ...
4. متون هنری مانند نمایشنامه، گزارشات هنری و ...
5. متون اقتصادی مانند تحلیل ها، گزارش ها، اخبار بخش های مختلف اقتصادی شامل صنعتی، کشاورزی، توسعه و ....
6. متون ورزشی شامل اخبار و گزارش های ورزشی، ملی و بین المللی و ....

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی :

- روزنامه و مجلات تخصصی فارسی اعم از الکترونیکی و ورقی

منابع فرعی:

- خاقانی، م. (1997). لغة الإعلام. بیروت: دار الروضة.

ترجمه متون مطبوعاتی (عربی به فارسی)

ترجمة نصوص من الصحف و الجرائد (من العربية الى الفارسية)

(Translating Journalistic Texts “ Arabic - Persian”)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در ترجمه متون مطبوعاتی از عربی به فارسی و به کارگیری اصطلاحات ویژه هر نوع متن به همراه استخراج اصطلاحات جدید .

رئوس مطالب:

1. متون سیاسی شامل اخبار، تحلیل خبر، روابط بین الملل و ...
2. متون اجتماعی شامل مسائل زنان، پدیده های اجتماعی، حجاب، انتخابات و ...
3. متون فرهنگی شامل
4. متون هنری شامل سینما، رادیو و تلویزیون، تئاتر، تحلیل فیلم و...
5. متون اقتصادی شامل
6. متون ورزشی شامل اخبار انواع ورزش ها (فوتبال، بسکتبال، والیبال، هندبال و...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید: -

منابع اصلی:

- تمامی روزنامه ها و مجلات اعم از الکترونیکی و غیر الکترونیکی مانند: الشرق الاوسط، الدستور، المنار، الشعب، الاهرام و در ایران مانند الوفاق.
- کتاب هایی با مضامین مذکور.

منابع فرعی:

- صلواتی، ی و سیماریان، هـ (1383). سلسله تعلیم اللغة العربیة - الصحافة و السياسة. تهران: انتشارات داودی.

ترجمه متون حقوقی (اسناد)

ترجمة النصوص القانونية (الوثائق)

(Translation of Legal Documents)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس :

مهارت افزایی در برگردان اسناد و مدارک حقوقی از عربی به فارسی و بالعکس.

رئوس مطالب :

ترجمه:

1. اسناد مربوط به احوال شخصیه :

- شناسنامه، گذرنامه

- کارت های شناسایی (کارت ملی، کارت دانشجویی، کارت پایان خدمت، کارت واکسیناسیون، گواهینامه، کارت نظام پزشکی)

- سند ازدواج، سند طلاق

- جواب آزمایش پزشکی

2. اسناد مالی:

- سند مالکیت (منقول و غیر منقول)

- بیع نامه، اجاره نامه، وکالتنامه، تعهد نامه، اقرار نامه، استشهاد نامه محلی / محضری

3. احکام دادگاه ها

4. اسناد قراردادهای بین شرکت ها و ادارات، تفاهم نامه ها.

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی:

- کورنور. ژ. (2009). معجم المصطلحات القانونية. ترجمه: منصور قاضی. المؤسسة الجامعية للدراسات و النشر و التوزيع.
- متن اسناد رسمی موجود در دفاتر ثبت اسناد.

منابع فرعی:

- فاروقی. ح.س. (1983). معجم القانوني. بيروت: مكتبة لبنان.
- الهوجی، م. (1987). دروس فی العلم الجنایی. بيروت: مؤسسه نوفل.

کارگاه ترجمه (شفاهی و همزمان) از فارسی به عربی

ورشة الترجمة (الشفوية و الفورية) من الفارسية الى العربية
(Workshop of Oral Interpretation "Persian to Arabic")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در ترجمه شفاهی و همزمان از فارسی به عربی با به کارگیری توانش شنیداری و گفتاری.

رئوس مطالب :

ترجمه شفاهی و همزمان:

1. اخبار
2. سخنرانی ها
3. میزگردها و مصاحبه ها
4. فیلم ها و نمایشنامه ها

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- کانال های داخلی تلویزیون جمهوری اسلامی ایران.

منابع فرعی:

- نوار و ویدیو و کاست.

کارگاه ترجمه (شفاهی و همزمان) از عربی به فارسی

ورشة الترجمة (الشفوية و الفورية) من العربية الى الفارسية

(Workshop of Oral Interpretation "Arabic to Persian")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در ترجمه شفاهی و همزمان از عربی به فارسی با به کارگیری توانش شنیداری و گفتاری.

رئوس مطالب :

ترجمه شفاهی و همزمان:

5. اخبار

6. سخنرانی ها

7. میزگردها و مصاحبه ها

8. فیلم ها و نمایشنامه ها

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- کانال های داخلی تلویزیون جمهوری اسلامی ایران و کانال های ماهواره از جمله: کانال الجزيرة الخبرية، الجزيرة الوثائقية، الجزيرة للأطفال، العالم، الكوثر، المنار و ....

منابع فرعی:

- نوار و ویدیو و کاست.

نقد ترجمه متون ادبی (عربی به فارسی)

نقد النصوص الأدبية المترجمة (من العربية الى الفارسية)

(Criticism of Translated Literary Texts" Arabic to Persian")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اصلی - تخصصی	پیشنیاز : -

هدف درس :

فراگیری نقد ترجمه ادبی از طریق بررسی و نقد عملی ترجمه های عربی متون ادب فارسی.

رئوس مطالب :

1. روش های ارزیابی ترجمه ادبی:
- مراحل عملی نقد ترجمه های فارسی متون ادب عربی
- الف) شناخت متن مبدأ
  - دوره زمانی و سبک متن مبدأ (دستور تاریخی، مختصات زبانی، سطح واژگان، غرائب واژگان و...)
  - نوع مخاطب
  - انگیزه و اهداف نگارش متن مبدأ
  - ویژگی های نگارشی و ویرایش متن (توجه به مطالب مقدمه، حواشی، تعلیقات و خاتمه مؤلف یا محقق متن، علائم اختصاری، غلط نامه و ...)
- ب) درست خوانی یا بد خوانی متن مبدأ
- ج) درست فهمی و بد فهمی متن مبدأ
- د) برابر یابی واژگانی شامل بررسی:
  - اسامی خاص و ترجمه آنها

- مشترک های لفظی
  - مجاز، کنایه و استعاره
  - برابر یابی واژگان مکرر
  - تطور معنایی واژگان در دوره های گوناگون
  - ها) برگردان عبارت ها و جمله ها:
  - اطناب و زیاده گوئی
  - ایجاز مخل و کاستن از مفهوم
  - بررسی مقوله ترجمه ناپذیری (مقوله های بلاغی، ترجمه امثال و تعابیر و ...)
  - و) ترجمه شعر به شعر (رعایت جوانب موسیقایی، عروض، قافیه، تطابق تعداد تفعیله ها، انواع شعری و ...)
  - ح) توجه به مختصات فرهنگی دو زبان
2. ویژگی های اساسی برخی از ترجمه کهن متون عربی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی:

- ترجمه های فارسی متون ادبی مثنوی و منظوم عربی مثل ترجمه های تاریخ طبری، کامل ابن اثیر، سیره ابن هشام، کليلة و دمنه، هزار و یک شب، زقاق المدق نجیب محفوظ، مختارات من الشعر العربی مصطفی بدوی، مجموعه پیشگامان شعر امروز عرب ترجمه موسی اسوار و ....
- مختاری اردکانی، م.ع. (1386). استعاره ترجمه. کرمان: دانشگاه شهید باهنر کرمان.

منابع فرعی:

- ترجمان، ع. (1408). دروس فی فن الترجمة من الفارسیة و الیها. بی جا.

ترجمه متون حقوقی (گواهی ها)

ترجمة النصوص القانونية (الشهادات)

(Translation of Legal Documents "Certificates")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس :

مهارت افزایی در برگردان اسناد و گواهی ها از عربی به فارسی و بالعکس.

رئوس مطالب :

ترجمه:

1. گواهی ولادت، فوت، عدم سوء پیشینه کیفری
2. گواهی های آموزشی، تحصیلی:
  - گواهی پایان تحصیلات
  - توصیه نامه های تحصیلی
  - گواهی های پایان دوره های آموزشی (فنی و حرفه ای، کامپیوتر...)
  - گواهی شرکت در سمینارها
  - دانشنامه ها (آزاد، دولتی، وزارت بهداشت و درمان)
  - گواهی وضعیت خدمت پزشکان
  - کارنامه کنکور
3. گواهی های مالی (بانک، بیمه، دفترچه بیمه، قبوض، پروانه، فیش حقوقی، حکم کارگزینی و...)

4. گواهی های کار از (مؤسسات و ادارات دولتی، مهد کودک ها، داروخانه ها، بیمارستان ها، دفاتر اسناد رسمی، واحدهای صنفی مختلف ...)
5. گواهی های متفرقه (بارنامه ها و اسناد صادرات و واردات، گواهی های کشتیرانی،

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- الضویاتی، ح. (2009). اهم النصوص القانونية العمانيّة فی مجال الوثائق و المحفوظات. اردن: هیئة الوثائق و المحفوظات الوطنية.
- کورنور، ژ. (2009). معجم المصطلحات القانونية. ترجمه: منصور قاضی. المؤسسة الجامعية للدراسات و النشر و التوزيع.
- متن اسناد رسمی موجود در دفاتر ثبت اسناد.

منابع فرعی:

- سقف الحیط، ع.ع. (2010). الدلیل المعتمد للترجمة القانونية - ترجمة النصوص القانونية المدنية والتجارية والحکومیة والشرعیة من وإلى العربیة والإنجليزية. اردن: دار الثقافة للنشر والتوزيع.
- الهوجی، م. (1987). دروس فی العلم الجنایی. بیروت: مؤسسة نوفل.

آیین نگارش فارسی

قواعد الكتابة بالفارسیة

(Principles of writing in Persian)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در نگارش متون گوناگون به زبان فارسی.

رئوس مطالب:

- 1- نویسنده‌گی حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای (تعریف، ویژگی‌ها و شرایط)
- 2- زبان نوشته (عادی، علمی، ادبی، محاوره، شکسته، معیار، سره‌نویسی)
- 3- خصایص بلاغی زبان (ساده‌نویسی، ایجاز و اطناب، یکنواختی و تنوع)
- 4- راه‌های پرورش معانی (تعریف، توصیف، استدلال، بررسی علل و نتایج، استشهاد، مقایسه، تقسیم‌بندی، و ...)
- 5- شیوه تنظیم ساختار صوری نوشته: (بند یا پاراگراف، عنوان بندی اصلی و فرعی، پانوش و پی نوشت، فهرست نویسی و...)
- 6- قواعد درست‌نویسی (رسم الخط زبان فارسی، آوانگاری، حرکت‌گذاری، شیوه املا، کتابت «ب» و «به»، حذف و عطف فاعل، حذف و عطف حرف اضافه، حذف و عطف فعل، ترجیح فعل بسیط بر فعل مرکب، کاربرد فعل معین، تکرار «است»، مطابقت فعل و فاعل، تناسب جمله‌های فعلی متعدد از نظر زمان، عطف جمله‌ها با وجه وصفی، کاربرد «را»، جمله‌های طولانی، نقل قول مستقیم و غیر مستقیم، علایم سجاوندی، کاربرد صفت و قید، نحوه نگارش واژگان غیر فارسی، ضوابط مربوط به جمع و اسم جمع و جمع الجمع و ...)

7- نگارش عدد و رقم و فرمول، مقیاس‌ها، نمودارها و جداول و ...

8- اخلاق نویسندگی و نزاکت بیان

9- صفحه آرای

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی :

- سمیعی (گیلانی)، ا. (1378). نگارش و ویرایش. تهران: سمت.

- غلامحسین زاده، غ. (1379). راهنمای ویرایش. تهران: سمت.

منابع فرعی:

- انوری، ح و عالی، ی. (1385). فرهنگ درست نویسی سخن. تهران: سخن.

- ثروت، م. (1380). نگارش فارسی: رشته مترجمی زبان انگلیسی. تهران: پیام نور.

- فرهنگستان زبان و ادب فارسی. (1381). دستور خط فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

تأثیر متقابل زبان و ادبیات عربی و فارسی

(التأثیر و التأثير بین العربیة و الفارسیة لغةً و أدباً)

(Mutual Influences of Persian & Arabic Language & Literature)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس :

بررسی انواع داد و ستدهای زبانی و ادبی بین فارسی و عربی.

رئوس مطالب :

- 1- پیشینه نفوذ زبان و ادب فارسی در عربی و بالعکس
- 2- داد و ستدهای زبانی
  - الف) پدیده تعریب (عربی‌انگاری و انواع تصرفات عربی‌زبانان - به ویژه اشتقاق - در واژگان دخیل فارسی)
  - ب) پدیده فارسی‌سازی (فارسی‌انگاری و تصرفات فارسی‌زبانان - به ویژه ترکیب‌سازی - در وام‌واژه‌های عربی)
  - ج) تأثیر ساختهای دستور جمله‌های عربی بر ساختهای دستوری زبان فارسی و بالعکس
  - د) انواع ترکیب‌های عربی در فارسی و بالعکس
  - ه) غلط‌انگاری‌های الفاظ عربی یا عربی‌گون در فارسی
- 3- داد و ستدهای ادبی
  - الف) وجوه اشتراک و افتراق در مقوله‌های بیانی دو زبان (مجاز، تشبیه، استعاره و کنایه)
  - ب) امثال و حکم مشترک و دخیل
  - ج) مضامین مشترک

د) تأثیر پذیری اوزان شعری در دو زبان از یکدیگر

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- آذرنوش، آ. (1385). چالش میان زبان فارسی و عربی، تهران: نشر نی.
- الصاوی، ص. (1990م). قطاع فی تیار التفاعل بین الأدبین الفارسی و العربی. تهران: انتشارات المهدی.
- فرشیدورد، خ. (1367) عربی در فارسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع فرعی:

- بکار، ی. (2000م). نحن و تراث فارس. دمشق: انتشارات رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سوریه.
- دامادی، م. (1370). مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- دودپوتا، ع. (1382). تأثیر شعر عربی بر تکامل شعر فارسی. ترجمه سیروس شمیسا. تهران: انتشارات صدای معاصر.

نقد و بررسی ترجمه های قرآن و متون دینی

(نقد الترجمات القرآنية و النصوص الدينية)

(A Critical Survey of Translated Quranic and Islamic Texts)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس:

کسب مهارت در بررسی و نقد ترجمه های فارسی قرآن کریم و متون روایی و پیشنهاد ترجمه های مناسب تر در صورت نیاز.

رئوس مطالب:

1. اعجاز قرآن کریم و بررسی مقوله ترجمه ناپذیری آن با توجه به موانع زبانی در لایه های صوتی، صرفی، نحوی، معنایی
  2. انواع ترجمه های قرآن (منظوم، منثور، منشور آوایی) و روش های ترجمه قرآن (تحت اللفظی، متن مدار، مخاطب مدار، آزاد، تفسیری و ...)
  3. برابر یابی واژگان در ترجمه قرآن و حدیث:
- الف - پدیده چند معنایی واژگان (واژگان مبهم انگاشته، وجوه و نظایر، متشابهات)
- ب - ترجمه اصطلاحات دینی (حقیقت شرعی و متشرعه)
- ج - تطور معنایی واژگان قرآنی و روایی و غریب القرآن و غریب الحدیث
- د - هم معنایی با توجه به کتاب های فروق اللغات
- ه - اضداد
- و - تضمین

ز- یکسان سازی در ترجمه واژگان و عبارات مشابه

ح- یکسان سازی در ترجمه عناصر صرفی و ساختارهای نحوی مشابه

4. برگردان ساختار انواع جمله و روابط جمله ای در ترجمه های قرآن و حدیث

5. تأثیر عوامل درون زبانی (اختلافات قراءات، اعراب و ...) و برون زبانی (دیدگاه های کلامی، تفسیری، فقهی و فلسفی) بر ترجمه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید: -

منابع اصلی:

- جواهری، م.ح. (1388). درس نامه ترجمه: اصول، مبانی و فرایند ترجمه قرآن. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

- رضایی اصفهانی، م.ع. (1386). منسق ترجمه قرآن: مبانی، قواعد، روش ها، سبک ها، آسیب شناسی ترجمه و شرایط مترجم. قم: مرکز جهانی علوم اسلامی.

منابع فرعی:

- الصغیر، م.ح.ع. (1999). المستشرقون و الدراسات القرآنیة. بیروت: دار المؤرخ العربی.

- مجموعه نویسندگان. (1383). یادگارنامه فیض الاسلام: جستارهای علمی و پژوهشی در باب ترجمانی متون مقدس. اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر و مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیه اصفهان.

نقد ترجمه متون ادبی (فارسی به عربی)

نقد النصوص الأدبية المترجمة (من الفارسية إلى العربية)
(Criticism of Translated Literary Texts "Persian to Arabic")

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس:

فراگیری نقد ترجمه ادبی از طریق بررسی و نقد عملی ترجمه های عربی متون ادب فارسی.

رئوس مطالب:

1. پیشینه ترجمه از فارسی به عربی
  2. روش های ارزیابی ترجمه ادبی :
  3. مراحل عملی نقد ترجمه های عربی متون ادب فارسی
- الف) شناخت متن مبدأ
- دوره زمانی و سبک متن مبدأ (دستور تاریخی، مختصات زبانی، سطح واژگان، غرائب واژگان و...)
  - نوع مخاطب
  - انگیزه و اهداف نگارش متن مبدأ
  - ویژگی های نگارشی و ویرایش متن (توجه به مطالب مقدمه، حواشی، تعلیقات و خاتمه مؤلف یا محقق متن، علائم اختصاری، غلط نامه و ...)
  - ب) درست خوانی یا بد خوانی متن مبدأ
  - ج) درست فهمی و بد فهمی متن مبدأ

د) برابر یابی واژگانی شامل بررسی:

- اسامی خاص و ترجمه آنها
- مشترک های لفظی
- مجاز، کنایه و استعاره
- افعال مرکب فارسی و پسوندها و پیشوندها و میانوندها
- برابر یابی واژگان مکرر
- تطور معنایی واژگان در دوره های گوناگون
- واژگان عربی متن فارسی (امکان یا عدم امکان بکارگیری واژگان عربی متن مبدأ در متن مقصد)
- ه) برگردان عبارت ها و جمله ها
- اطناب و زیاده گویی
- ایجاز مخل و کاستن از مفهوم
- بررسی مقوله ترجمه ناپذیری (مقوله های بلاغی، ترجمه امثال و تعابیر و ...)
- و) ترجمه شعر به شعر (رعایت جوانب موسیقایی، عروض، قافیه، تطابق تعداد تفعیله ها، انواع شعری و ...)
- ز) ترجمه ترجمه (تعریب جمله های فارسی که خود گردانیده جمله عربی بوده است).
- ح) توجه به مختصات فرهنگی دو زبان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی :

- ترجمه های عربی متون ادبی مثنوی و منظوم مثل ترجمه های گلستان سعدی، مثنوی معنوی، شاهنامه، دیوان حافظ، تاریخ بیهقی، فیه ما فیه، قابوس نامه، رباعیات خیام و ...
- حسن، م.ع. (1907). فن الترجمة فی الادب العربی. القاهرة: الدار المصریة للتألیف والترجمة.

- مختاری اردکانی، م.ع. (1386). استعاره ترجمه. کرمان: دانشگاه شهید باهنر کرمان.

منابع فرعی:

- ترجمان، ع. (1408). دروس فی فن الترجمة من الفارسیة و الیها. بی جا.

شیوه مقاله نویسی به زبان عربی

(منهج البحث و انشاء المقالة بالعربية)

(Research Methods & Academic Paper Writing in Arabic)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس :

تسلط بر نگارش و تهیه مقاله علمی پژوهشی و پایان نامه دانشگاهی با رعایت تمامی اصول فنی پژوهش و نگارش.

رئوس مطالب :

بررسی تئوری و عملی :

1. روش تهیه پیشنهاد تحقیق
2. مراحل تدوین مقاله تحقیقی (انتخاب موضوع، عنوان گذاری، نگارش چکیده، واژگان کلیدی، مقدمه، بدنه مقاله، نتیجه گیری، پیوست ها، فهرست منابع)
3. مراحل تدوین پایان نامه
4. شیوه های ارجاع و استناد در مقاله و پایان نامه
5. چگونگی ویرایش متن
6. منابع و مآخذ در پژوهش های رشته مترجمی
7. فن سخنوری و پیشینه انواع آن
8. تدوین متن سخنرانی و روش های ارائه آن
9. روش های جستجوی اینترنتی

روشن ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید : -

منابع اصلی :

- الشریف، ع.م. (1996). مناهج البحث العلمی. مصر: الاسكندرية.
- صابر، ف.ع. و خفاجة، م.ع. (2002). أسس و مبادئ البحث العلمی. مكتبة و مطبعة الاشعاع الفنیة.

منابع فرعی:

- عنانی، م.ز. و رمضان، س.م. (1999م). فی مناهج البحث و تحقیق النصوص. بیروت: دار النهضة العربیة.
- قراملکی، ا.ف. (1385). اصول پژوهش. (چ 2). قم: انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.

زبان‌شناسی اجتماعی

(علم اللغة الاجتماعي)

(Sociolinguistics)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس :

بررسی نقش زبان در زمینه های فرهنگ، سیاست، اقتصاد و سایر لایه های زندگی اجتماعی و مطالعه تأثیرات عوامل اجتماعی مانند هنجارهای فرهنگی، توقعات و بافت جامعه بر نحوه استفاده از زبان.

رئوس مطالب :

1. تعاریف قدیم و جدید از زبان و جامعه و نقد آنها
2. نحوه شکل گیری دانش زبان‌شناسی اجتماعی و تفاوت آن با جامعه شناسی زبان
3. نقش زبان در جامعه بشری (زبان و سیاست، زبان و اقتصاد، زبان و فرهنگ، زبان و جنگ و صلح)
4. جهانی شدن زبان
5. مفاهیم بنیادی در زبان‌شناسی اجتماعی زبان (برون زبانی و ذهنی - جامعه زبانی - شبکه های اجتماعی ...)
6. تفاوت های زبانی بر اساس جغرافیا، طبقات اجتماعی و جنس
7. زبان‌گونه‌گی، چند زبانی، رمز گردانی - زبان های پیچین و کروال
8. زبان‌شناسی اجتماعی در حوزه زبان عربی

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید :-

منابع اصلی :

- تراد گیل، پ. (1376). زبان‌شناسی اجتماعی. تهران: نشر آگاه.
- حافظ اسماعیلی، ع. (2007). اللسان العربی و اشکالیة التلقى. بیروت: مرکز دراسات الوحدة العربیة.

منابع فرعی:

- گوردزی، ح. (1384). گفتارهایی در باره زبان و هویت. تهران: مؤسسه مطالعات ملی تمدن ایرانی.
- لویی، ژ.ک. (1379). درآمدی بر زبان‌شناسی اجتماعی. اصفهان: نشر نقش جهان.
- مدرسی، ی. (1368). درآمدی بر جامعه شناسی زبان. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

سبک شناسی مقابله ای در نثر

(الاسلوبیة التقابلیة فی النثر)

(Contrastive Stylistics in Prose)

تعداد واحد نظری : 2	تعداد واحد عملی : - حل تمرین : -
نوع درس : اختیاری	پیشنیاز : -

هدف درس:

آشنایی با علم سبک شناسی و مکاتب مختلف آن و به کار گیری دستاوردهای آن در تعیین انواع سبک در متون نثر عربی.

رئوس مطالب :

- 1- تاریخچه علم سبک شناسی
- 2- جایگاه سبک پژوهی در دانش های زبانی
- 3- بررسی تعاریف مختلف از سبک و گونه شناسی (تایپولوژی) سبک ها
- 4- مکاتب مختلف سبک شناسی
- 5- انواع سبک شناسی (در زمانی و هم زمانی و ...)
- 6- عناصر و شاخصه های سبکی
- 7- هنجارهای سبکی (هنجار گریزی و هنجارافزایی)
- 8- درک تمامیت متن
- 9- روش های تحلیل سبک

10- تقسیم بندی انواع نثر در ادب عربی

11- گونه های مختلف سبک علمی (در علوم تجربی، علوم انسانی) و بررسی سبک شناختی نمونه هایی از هر یک

12- گونه های مختلف سبک نثر ادبی (قصیده النثر، داستان کوتاه، رمان، نثر تخیلی، نمایشنامه، خطابه و...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
-	-	+	+

بازدید: -

منابع اصلی:

- خلیل، ا.م. (1997). الأسلوبیة و نظریة النص. عمان: دار فارس.
- شمیسا، س. (1373). کلیات سبک شناسی. تهران: فردوس.
- مصلوح، س. (2003). فی البلاغة العربیة و الأسلوبیات اللسانیة آفاق جدیدة. الكويت: مجلس النشر العلمی.
- مصلوح، س. (1984). الأسلوب؛ دراسة لغویة إحصائیة. (ط2). القاهرة: دار الفكر العربی.

منابع فرعی:

- عبد المطلب، م. (1994). البلاغة و الأسلوبیة. بیروت: الشركة المصریة العالمیة للنشر.
- عیاشی، م. (1990). مقالات فی الأسلوبیة. اتحاد الكتاب العرب.